

Razgovor

Prof. Lady **Jadranka Njerš-Beresford-Peirse** utemeljiteljica Međunarodne zaklade za obnovu hrvatskih spomenika kulture

Profesorica **Jadranka Njerš-Beresford-Peirse 1964. odlazi na poslijediplomski studij na King's College University of London. U Londonu upoznaje svoga budućeg supruga Henryja s kojim 1966. zasniva obitelj. Na početku Domovinskog rata 1991. utemeljuje i predsjedava Međunarodnom zakladom za obnovu hrvatskih spomenika kulture. Kako se bliži 25. obljetnica rada ove poznate Zaklade zamolili smo njezinu utemeljiteljicu za razgovor o rezultatima rada i budućim planovima. Tome je doprinijela i Nagrada "dr. Vicko Andrić" koju je gospođa Njerš-Beresford-Peirse upravo primila u zagrebačkom Muzeju Mimara „radi izuzetnih zasluga i zalaganja na području zašti-**

novnu izgradnju i popravak razorenoga iz pepela rata. Tu mi je odmah i svestrano pomogao naš svjetski poznati pijanist Ivo Pogorelić i u listopadu 1992. godine dao je prvi od tri humanitarna koncerta za našu Zakladu u Royal Festival Hallu, najvećoj koncertnoj dvorani u Londonu, koja prima 3000 posjetitelja. Dvorana je bila do zadnjeg mjesta popunjena. S Ivinim drugim koncertom za Dubrovnik, održanim u Bruxellesu 1994., u Dubrovnik smo poslali zamašnu sumu novca s kojom se postavio novi krov na zgradi dubrovačkog ljetnog festivala. Ivo je 1999., isto u Royal Festival Hallu, održao koncert u korist Vukovara. S tim koncertom, postavili smo novi, središnji krov na palači Elz u Vukovaru.

Po završetku Domovinskog rata Zaklada dobiva nove značajke i područja rada. Koji su glavni ciljevi ostvareni tijekom rata i kojim se područjima Zaklada okreće po njegovu završetku?

Tijekom rata, donacijom Princa Char-

vinama, *Evening Standard*, u studenom 1994. Članak je važan, jer se odnosi na mojeg supruga, koji mi je tijekom svih tih godina bio najveći oslonac, a kojeg danas više nema s nama:

"(...) Na prvi pogled nema nikakve poveznice između Sir Henryja Grant de la Poer Beresford Peirsea, 6. baroneta i bankara iz Londonskog Citya, s ratom u zemlji koja se prije raspada zvala Jugoslavija.

prije nego što bude potpuno prepušteno zaboravu. Pomoću Palme Klun-Posavec, dugogodišnje ravnateljice Otvorenog učilišta u Ivanić Gradu, to smo i ostvarili. Od Engleza, tu nam je jako pomogla poznata dizajnerica interijera Nina Campbell, vrijednom donacijom, kojom se moglo kupiti laneno sjeme u Italiji, odnosno Austriji, koje više nije postojalo u Hrvatskoj. Uz pomoć Zagrebačke županije, ovaj projekt

Obnovljenu hrvatsku baštinu moramo bolje prezentirati svijetu

te kulturnih dobara u Republici Hrvatskoj". Nagradu dodjeljuje Ministarstvo kulture Republike Hrvatske

Godine 1991. utemeljili ste, i od tada predsjedate zakladom The International Trust for Croatian Monuments iz Londona. Svesrdnu potporu u tome imali ste i od supruga Henryja, a kasnije i sinova te brojnih drugih dobrih ljudi – kako iz Velike Britanije tako i Hrvatske. Koje ste ciljeve zadali Zakladi?

Prvi cilj bio je obavijestiti javnost, ovdje u Velikoj Britaniji, što se događa u našoj zemlji. Tek polovicom rujna 1991. u tisku su se pojavile prve vijesti o uništavanju naše kulturne baštine. A to je bilo kada je kupola šibenske katedrale Sv. Jakova bila granatirana. U isto vrijeme, moja sestra Ljerka Njerš, naša poznata umjetnica, bila je kod nas. Kako sam ja već prije kontaktirala ne samo tisak, nego i televiziju i radio, pozvali su Ljerku da unutar popularnog programa na Channel 4, "Down to Earth", prikaže, kao umjetnica, što se događa u Hrvatskoj. Taj film postoji, trebao bi se i kod nas prikazati, jer je Ljerka vrlo uvjerljivo, uz snimke koje je TV imala, i zdušno, apelirala na javnost za pomoć. Kad su tamo čuli da se ona uskoro vraća u Hrvatsku, nisu mogli vjerovati, jer se nekoliko tih reportera upravo vratilo iz Slavonije i dobro su znali što se kod nas događa.

Nezaobilazna je uloga i maestra Ive Pogorelića?

Odmah, na početku, cilj nam je također bio da počnemo skupljati sredstva za po-

lesa, princa Walesa, pomogli smo Arbotretumu u Trstenom da se ponovno izgradi njihov prelijepi vidikovac, koji je također bio granatiran. Aukcijom "Art for Art", održanom u aukcijskoj kući Bonhams

**Brojni su
 vrijedni prijatelji
 iz Velike Britanije
 sudjelovali u radu naše
 Zaklade i obnovi
 hrvatske baštine**

1994., na kojoj je sudjelovalo više od 90 britanskih umjetnika, od naših, moja sestra Ljerka Njerš, Jagoda Buić i Duško Šibl, pomogli smo da pokojni šibenski biskup mons. Srećko Badurina sklopi ugovor za popravak kupole šibenske katedrale Sv. Jakova, toga bisera našega graditeljstva. Prihodom s te aukcije pomogli smo da se u Osijeku osnuje radionica za vitraje, koja još danas postoji, i koja se, na početku svoga rada, posvetila obnovi vitraja osječke katedrale Sv. Petra i Pavla. U katedrali u kojoj se nalazi više od 40 vitraja, samo jedan nije bio oštećen. Na vitrajima se još uvijek radi. U svezi s aukcijom "Art for Art", u kojoj mi je jako pomogao predsjednik Royal Academy of Arts, jedne od najvažnijih neovisnih institucija u Engleskoj, Sir Roger de Grey, koji je također, do prerane smrti 1995., bio povjerenik naše Zaklade. Prilažem, kratki članak koji je objavljen u vrlo uglednim londonskim dnevnik no-

No, doznao sam kako će njegov stariji sin, također Henry, uskoro otputovati u Zagreb, gdje će raditi kao voditelj komunikacija pri UN-ovim zaštitnim snagama. Kao da to nije dovoljno, Sir Henryjeva supruga, Jadranka, priprema aukciju slika za spas hrvatskih spomenika kulture koja će se održati u Bonhamsu 17. studenoga. Na aukciji će se naći radovi trojice prethodnih i sadašnjeg predsjednika Royal Academy of Arts kao i dvadesetak drugih umjetnika, a prihoditi su namijenjeni zakladi The International Trust for Croatian Monuments za spas hrvatskog povijesnog i umjetničkog blaga. Lady Jadranka nam je objasnila: "Povijesna baština je za Hrvate neodvojiva od njihovih života". (*Evening Standard*, visokotiražne novine, studenoga 1994.)

Temeljitim pristupom djelovanju Zaklade u proteklih, gotovo četvrt stoljeća, već na prvi pogled zapažamo širinu područja kojima ste bili zaokupljeni. Kao da ste stalno procjenjivali koji su vam prioriteti, što je u određenom trenutku najvažnije i kome najpotrebnije. Kako ste zapravo određivali te prioritete u uvjetima kada su potrebe posvuda neophodne?

Dobro se sjećam kada sam koncem siječnja 1993. prvi put posjetila razrušeni Osijek, neposredno nakon vjenčanja Francesce Thyssen sa nadvojvodom Karlom von Habsburg u Mariazell u Austriji. Razlika nije mogla biti veća. U Osijek me vozio Jadran Antolović. Zdenka Predrijevac bila nam je vodič. U čudu su me pogledali kada sam, nakon posjeta njihovu lijepom kazalištu, u kojem se je još uvijek osjećao miris dima, rekla da moramo sve učiniti da spasimo preradu lana i tkanja

se lijepo razvijao, iako u malim okvirima, u potpunosti ovisan o entuzijastima. Nažalost, Palma Klun-Posavec sada je u zasluženoj mirovini a novi ravnatelj tog učilišta više nema interesa za taj projekt. Dobro znam da su sve tkalje, koje su s nama sudjelovale u ovom projektu, bile presretne da su opet mogle sjesti za svoje tkalačke stanove i raditi ono što vole; prekrasne uzorke tradicionalnih ručnika, stolnjaka, ubrusa... U cijeloj priči, restaurirani su neki od starih tkalačkih stanova i drugih "mašina" potrebnih za preradu lana, od sadnje do samog konca, a to je pohvalno i ostaje vrijedno.

Kada biste danas „podvukli“ crtu ispod svega što ste do danas učinili, kako bi izgledao taj popis? Od informativno-promotivnih aktivnosti, organiziranja kulturnih projekata za obnovu hrvatske kulturne baštine, ulaganja u

**Čak i najveća hrvatska
 imena u Velikoj su
 Britaniji javnosti
 nepoznata i to nastojimo
 promijeniti**

školovanje naših restauratora, nakladničke djelatnosti, koncerata i promidžbe važnih hrvatskih umjetnika i znanstvenika – poput Vlahe Bukovca, Milke Trnine, Ruđera Boškovića... Od čega ste

Nastavak na str. 4.

Nastavak sa str. 3.

zapravo krenuli? Je li to bio hrvatski pijanist svjetskoga glasa Ivo Pogorelić?

Točno, krenula sam od dragog Ive i nisam mogla imati bolji i uspješniji početak. Ivo je s velikim entuzijazmom sudjelovao na svim tim koncertima, koji su pobudili pažnju ne samo ljubitelja glazbe, nego i medija te svijeta politike. Tako su naša zemlja i uništavanje naše kulturne baštine došli u prvi plan. Novine i časopisi o umjetnosti, osobito "The Art Newspaper", sve češće, donosili su preglede šteta i zvali u pomoć. Zanimljivo je spomenuti pismo koje je moj pokojni suprug uputio princu Charlesu povodom prvog Ivina koncerta 1992. u korist Dubrovnika. Zamolili smo ga da napiše predgovor za koncert. Prvo pitanje Princa Charlesa bilo je „zašto se brinemo o kulturnoj baštini kad ljudi umiru i postoje velike potrebe za humanitarnom pomoći“. Henry je na dvije stranice dao odgovor na ta pitanja, nakon čega je princ Charles napisao svoj apel za našu kulturnu baštinu. Taj odgovor i Ivinu pomoć nikad ne smijemo zaboraviti.

U Vašem plemenitom poslanju za dobrobit svoje Hrvatske ostvarili ste značajnu suradnju i potporu utjecajnih osoba iz Velike Britanije, poput Margaret Thatcher, ali i s hrvatske strane. Bilo bi vrijedno spomenuti ta imena i u čemu su posebno sudjelovali u okviru Vaših projekata?

Bez svestrane pomoći naših ljudi, konzervatora, povjesničara umjetnosti i drugih, ne bih mogla ništa učiniti. Prvo bih željela spomenuti Ferdinanda Medera, dugogodišnjeg ravnatelja Hrvatskog restauratorskog zavoda, koji mi je, u projektu izdavanja knjige "Croatia: Aspects of Art, Architecture and Cultural Heritage", najviše pomogao. Knjiga je izdana u Londonu uz financijsku pomoć INA 2009. Kroz svoj rad tolike godine, shvatila sam da je naša kultura, osim vrlo uskom krugu stručnjaka, u Engleskoj, gotovo nepoznata javnosti. U Zagrebu sam neprestano molila i tražila naše "lijepe" knjige i raznosila ih po najpoznatijim knjižarama u Londonu, da svijetle - kao svjetionici u tami. Čak i najveći naši stručnjaci, kao Radovan Ivančević, ovdje su u javnosti nepoznati i njihova imena nažalost ne znače ništa. Isto je i kod nas, imena kao John Julius Norwich, Serban Cantacuzino itd., kod nas ne znače ništa. Zbog toga sam zaključila da knjigu o našoj kulturnoj baštini moraju napisati ljudi koji su ovdje poznati i koji će privući pozornost javnosti. Uspjelo mi je to, zadočila sam naklonost najvećih stručnjaka u ovoj državi, koji su napisali poglavlja te knjige koja je rasprodana. Drugo izdanje, dvije godine kasnije, financirao je Jadranski naftovod. Osim stručnih tekstova, takve knjige moraju imati i odlične fotografije. U tome mi je silno pomogao Ferdinand Meder. Zadužio je jednu od svojih djelatnica da pribavi fotografije naših brojnih fotografa, koji su nam ih darovali bez financijske nagrade. Nena Meter na tome je radila zamalo pune dvije godine. To ja iz Engleske nikad ne bih uspjela.

Na samom početku rada naše Zaklade pomogao nam je Ante Sorić, dugogodišnji ravnatelj Muzejsko galerijskog centra, danas Klovićevih dvora. Početkom rujna 1991. u Zagrebu je gospodin Sorić počeo s izložbom fotografija: "Oči istine". Fotografije s izložbe poslao je i meni, tako sam još u studenom 1991. godine

organizirala prvu izložbu "The Eyes of Truth" u Building Centru u središtu Londona. Slijedila izložba u Courtauld Institute of Art, iste godine, a 1992. u Royal Festival Hallu. Tu je izložbu otvorio tadašnji ministar kulture, Timothy Renton. Fotografije su bile izložene 1992. godine u Photographers' Gallery u Londonu, u Royal Society of Architects u Edinburghu, a potom i u Museo de Arte Antiga u Lisabonu. Sve te izložbe bile su praćene u tisku, a sve troškove organizacije snosile su imenovane ustanove. Za prvu izložbu u Building Centru, Ante Sorić je donio platno dugačko više od 30 metara, na kojemu su naši umjetnici, uključivši svoju sestru Ljerku, oslikali svoje osjećaje i reakciju na uništavanje naše kulturne baštine. To platno je danas u Muzeju grada Zagreba ali, nažalost, nikad nije bilo izloženo.

Već sam ranije spomenula Zdenku Predrijevac iz Osijeka, dugogodišnju procjeniteljicu šteta u Vukovaru, sada i ravnateljicu Konzervatorskog odjela Ministarstva kulture u tom gradu. S njom sam, uz pomoć drugih ljudi, kao npr. ondašnje direktorice Victoria & Albert Museum u Londonu, Dame Elizabeth Esteve-Coll, osnovala i radionicu za vitraje u Osijeku. Od samih početaka, silno mi je pomogao Joško Belamarić. Prvo, kad smo počeli slati studente na školovanje u Englesku, drugo, njegovi savjeti i sugestije uvijek su se pokazali besprijekornima. Svi ti mladi ljudi koji su došli ovdje stekli su nova iskustva u svom radu, naučili engleski, spoznali ovaj svijet, postali su najbo-

Royal Society ima zanimljivu zbirku djela Boškovića, a izložbu su upotpunili izabrani dokumenti iz Hrvatske koje je pribavio dr. Ivica Martinović. Iako portret, na kojem se baziraju svi nama poznati portreti Boškovića, još nismo uspjeli pronaći, za njim i dalje tragamo. Potraga u koju su uključene mnoge institucije u ovoj zemlji, galerije, muzeji, društva, pokazuje koliko je svima stalo do njegova otkrića

liji veleposlanici naše zemlje. S Joškom sam ostvarila još nekoliko programa. Sudjelovao je u našoj knjizi o Hrvatskoj s poglavljem o Božidareviću, a bio je od velike pomoći kad su engleski stručnjaci dolazili u Hrvatsku da svojim očima vide ono o čemu žele pisati. Jednostavno ne mogu sve naše dobre ljude nabrojati. Radoslav Buzančić mi je također puno pomogao, posebno u svezi s Trogirom i našim apelom za toranj katedrale Sv. Lovre. Onda dolaze "mlade generacije", ti dragi studenti, onda momci od dvadesetak

godina, a sada na važnim položajima u svom radu. Kao Jurica Matijević, koji je prvo došao u Englesku na tečaj konzervacije slika ulja na platnu i koji je nastavio, na jednoj drugoj instituciji, konzervaciju polikromije. Jurica danas vodi odjel Restauracije i konzervacije na Umjetničkoj akademiji u Splitu. Puno toga smo učinili zajedno. Prije puno godina, Jurica bi od franjevaca u Dubrovniku uzeo uljene slike, ne prve kvalitete, na kojima bi podučavao svoje studente, a naša Zaklada platila bi cijeli potrebni konzervatorski materijal za tu svrhu. Franjevci bi tako dobili natrag svoje slike, u odličnom stanju, a studenti su na njima učili i diplomirali. Mi i dalje surađujemo na projektu spašavanja povijesnog misnog ruha u Kostanju, Zaostrogu, Makarskoj, Skradinu, itd. Taj projekt, spašavanja našeg povijesnog crkvenog ruha, koje je vrijedno i obilno, a nalazi se u neodgovarajućim uvjetima, financira kroz našu Zakladu, Headley Trust, obitelj Sir Timothy Sainsburya, koja nam već godinama pomaže. A osoba, koja je meni obratila pozornost na stanje ruha po našim samostanima i crkvama je Silvija Banić, stručnjakinja za povijest tekstila. Spomenula bih također Marinu Desin iz Cavtata s kojom sam surađivala na tri izložbe Vlahe Bukovca u Engleskoj. To su bile izložbe u Walker Art Gallery u Liverpoolu 2005. i u Mercer Art Gallery u Harrogate i Bonhams u Londonu, sljedeće godine. Izložbe su bile usredotočene na glavne kolekcionare slika našeg Vlahe Bukovca u Engleskoj, od kojih mnoge još nisu pronađene. S hrvatske strane jako je važan pokojni kapetan morskog plovstva Ante Jerković koji je bio i povjerenik naše Zaklade i pomagao u svemu gdje je mogao. Moram naglasiti da moja suradnja sa svima, nabrojenim i nenabrojenim, i danas traje, jer posao još nije gotov.

U posljednje vrijeme naša je javnost bila upoznata s Vašom ulogom u obilježavanju 300. obljetnice rođenja velikog hrvatskog isusovca, znanstvenika i domoljuba Rudera Boškovića u Kraljevskom društvu u Londonu. Koje su sve aktivnosti provedene i koji je bio povod da se upravo u Londonu obilježi ova značajna obljetnica?

Bilo je logično da se ta značajna obljetnica obilježi i u Londonu, u Royal Society, "Kraljevskom društvu" - britanskoj akademiji znanosti, koja je te, 2011., slavila svoju 350. godišnjicu postojanja, a Ruder Bošković bio je njen član. Već sam ranije istraživala u njihovu arhivu i poznavala ljude koji su ga vodili. Potaknuta željom da pronađemo izgubljeni portret našeg Rudera, na što me uputio Dušan Razem - znanstvenik s Instituta "Ruder Bošković", koji je oslikao slikar Robert Edge Pine 1760. tijekom Boškovićeve duljeg boravka u Engleskoj. Počela sam svestranije istraživati i privolila Royal Society da 2011. održi tu izložbu. Royal Society ima zanimljivu zbirku djela Boškovića, a izložbu su upotpunili izabrani dokumenti iz Hrvatske koje je pribavio dr. Ivica Martinović. Iako portret, na kojem se baziraju svi nama poznati portreti Boškovića, još nismo uspjeli pronaći, za njim i dalje tragamo. Potraga u koju su uključene mnoge institucije u ovoj zemlji, galerije, muzeji, društva, pokazuje koliko je svima stalo do njegova otkrića. Ako se ikad negdje pojavi, obavijestit će nas. Eto i takvom zadaćom djelo i lik Rudera Boškovića stalno držimo u fokusu javnosti. Izložbu su upotpunili i umjetnički radovi na staklu Ljerk Njerš.

Radi se o plaketi u staklu portreta R. Boškovića prema nestalom portretu Roberta Edge Pinea iz 1760., još jednom njegovu portretu prema bakropisu iz Pariza 1799. te znanstvenom prikazu u staklu nacrtu i znanstvenih krivulja velikog znanstvenika. Objavljen je katalog na engleskom jeziku: „Ruder Bošković and the Royal

Dobro znam da su sve tkalje, koje su s nama sudjelovale u ovom projektu, bile presretne da su opet mogle sjesti za svoje tkalačke stanove i raditi ono što vole; prekrasne uzorke tradicionalnih ručnika, stolnjaka, ubrusa... U cijeloj priči, restaurirani su neki od starih tkalačkih stanova i drugih oruđa potrebnih za preradbu lana, od sadnje do samog konca, a to je pohvalno i ostaje vrijedno

Society“ čiji je autor dr. sc. Ivica Martinović. Doista smo na impresivan način u Londonu obilježili tristotu obljetnicu njegova rođenja. Znače, jako me iznenadilo, čitajući jedan članak u *Jutarnjem listu*, u kojem se govori o jednoj našoj novinarki koja je nedavno u Royal Society primila nagradu za najbolju znanstvenu novinariku, da u tom članku Ruder Bošković, član tog slavnog Društva, nije bio uopće spomenut. Takve činjenice ne bismo smjeli zaboravljati kada se doista imamo čime pohvaliti.

Znamo Vas kao hrabru, upornu i uspješnu ženu koja je, već do sada, učinila brojna dobra djela za svoju staru domovinu, i to u državi koja Hrvatima nije uvijek bila sklona. Vi svojim primjerom pokazujete da postoje mogućnosti plodne suradnje između dvije države i da je moguće mijenjati uvriježena mišljenja!?

- Ne znam koliko se mogu mijenjati uvriježena mišljenja, samo znam da u ovoj državi Hrvatska ima puno prijatelja, "from all walks of life", kako to Britanci lijepo kažu.

Za svoj ste rad primili brojna priznanja i nagrade. Ove ste godine nagrađeni Nagradom "dr. Vicko Andrić" - „radi izuzetnih zasluga i velikog zalaganja na području zaštite kulturnih dobara u Republici Hrvatskoj“, nagradom koju dodjeljuje Ministarstvo kulture Republike Hrvatske. Čestitamo! Što bi u Hrvatskoj, prema Vašem znanju i iskustvu, trebalo činiti u svijetu na populariziranju obnove i zaštite naše bogate kulturne baštine, nažalost još uvijek prilično zapuštene i prepuštene zaboravu?

Svakako je najvažnije, kod nas, u kući, voditi, tako reći, dnevnu brigu o tom bo-

gatstvu koje posjedujemo. Razgovarajući jednom s uglednom povjesničarkom umjetnosti iz Sjedinjenih Država, rekla mi je koliko smo sretni da to blago posjedujemo, da oni u Americi nemaju više ništa što bi se trebalo restaurirati/konzervirati. Postoje izvori koji bi nam pomogli, mora se surađivati, npr., pratiti svjetske izložbe i onda „uskakati“ da i mi u njima sudjelujemo, a u isto vrijeme koristiti fondove za konzervaciju/restauraciju tih izložaka. Ili u isto vrijeme organizirati kod nas izložbe s istom temom. Potrebno je biti u svijetu prisutan. Godinama nastojim „nagovoriti“ naše kustose izložaba da mi na vrijeme pošalju svoje programe, osobito izložaba od svjetskog značenja, kojih doista imamo, npr., nedavno, izložba o Juliju Jurju Kloviću, koje bi svi engleski časopisi umjetnosti rado donijeli u svojim popisima izložaba po svijetu, i to besplatno. Nikad mi to nitko nije poslao i tako Hrvatske nikad nema u tim popisima - Hrvatska ne postoji. Dode mi da plačem! Ali, evo iznenađenja! *U The Art Newspaper* u ovom rujanskom broju, na popisu je konačno i Hrvatska – s izložbom *Lopud*, Art Pavilion. To je zasigurno Francesca von Habsburg i Zagreb – Muzej suvremene umjetnosti. Uvijek ima nade!

Što ste učinili u posljednje vrijeme na obnovi naše spomeničke baštine i koji su vam neposredni planovi?

Veliko mi je veselje da smo nedavno primili veliku donaciju od Headley Trust za sestre benediktinke u Trogiru, koje su u prosincu prošle godine proslavile 950. godišnjicu svoga opstojanja. Donacija je za popravak njihova tornja Vitturi, koji im već godinama zadaje probleme i mora se potpuno obnoviti.

Spomenimo i koncert sjećanja na Vašega supruga Henryja.

Nedavno je održan koncert u znak sjećanja na mojega supruga, a u korist naše Zaklade. Koncert je održan u prekrasnoj crkvi Holy Trinity: “The Cathedral of the Arts and Crafts Movement”, izgrađenoj krajem 19. stoljeća u središtu Londona. U nazočnosti hrvatskog veleposlanika i supruge, Elene i Ivana Grdešića i Vojvode od Glouceстера, uz poznatog pijanista Piersa Lanea, pjevale su naše operne dive Dubravka Šeparović-Mušović i Ivana Lazar. Ljerka Njerš je zaslužna za njoj svojstvenu interpretaciju „najljepših

hrvatskih anđela“ prema djelu majstora Buvine s trogirske katedrale, a prema fotografijama Živka Bačića. Time je ukrašen sav naš promotivni materijal, kao i haljine naših opernih diva – Dubravke i Ivane. U prepunoj crkvi svi umjetnici nastupili su bez financijske naknade na veselje svih nazočnih. Sjetili smo se koliko je moj suprug Henry bio važan u našem radu. Kao što je operna kritičarka

Godinama nastojim “nagovoriti” naše kustose izložaba da mi na vrijeme pošalju svoje programe, osobito izložaba svjetskog značenja, kojih doista imamo, npr., nedavna, izložba o Jurju Juliju Kloviću, koju bi svi engleski časopisi umjetnosti rado donijeli u svojim popisima izložaba po svijetu, i to besplatno. Nikad mi to nitko nije poslao i tako Hrvatske nikad nema u tim popisima - Hrvatska ne postoji. Dode mi da plačem!

Charlotte Valori, pišući o koncertu rekla: “Uživajući u koncertu, u ovoj prekrasnoj crkvi, rad ove Zaklade podsjetio nas je kako sva ljepota koja nas okružuje može u nekoliko zastrašujućih trenutaka zauvijek nestati – naravno, sve, osim glazbe.”

Koncert je, zahvaljujući publici i donatorima, i financijski bio uspješan što će biti daljnji poticaj radu naše Zaklade.

Mijo IVUREK